

Cô Út Nguyệt Quế

» Tác giả: **Ái Miên**

Cô Út Nguyệt Quế sanh tại huyện Giồng Trôm, tỉnh Bến Tre trong một ngày mưa to gió lớn. Mẹ cô đã lớn tuổi mà lại có thêm đứa út ít là cô, nên sanh rất khó, muốn làm băng huyết. Cô sanh thiếu tháng, nhỏ xíu, có thể đặt nằm trên hai bàn tay, khóc oe oe như con mèo hen ốm đói. Không biết cô ra đời với ngôi sao bổn mạng nào, mà từ ngày cô chào đời, bao nhiêu xui xẻo đã xảy đến trong gia đình cô. Đàn heo mập ỉn ỉn sắp tới ngày đem bán tự nhiên bỏ ăn, nằm la liệt vì bệnh dịch. Ông Hương - ba cô hoảng hốt đi mua lá cần sa về trộn vào cám cho heo ăn, mong heo được kích thích mà tỉnh dậy, nhưng vẫn không có kết quả. Bán tổng bán tháo chẳng được bao nhiêu tiền, lúa heo này xem như lỗ nặng. Ông Hương trong lúc chạy gọi cô mụ đỡ đẻ cho má cô, vì vội vàng nên té sấp vào hàng rào kẽm gai nhà ông trưởng ấp, vết thương làm độc để lại mấy vết sẹo trên mặt. Chưa hết, thằng con quý tử của ông - anh ruột của cô - đang khỏe bỗng bị cảm thương hàn, tưởng mất mạng. Quả là họa vô đơn chí, cũng may cuối cùng mọi chuyện cũng qua đi. Tuy nhiên, ông Hương vẫn tin Quế là hiện thân của oan gia, thứ hãm tài, khi không chui ra đời làm xáo trộn đời sống gia đình. Ông bà Hương có 5 đứa con gái, trắng trẻo xinh đẹp được gọi là Ngũ long công chúa, nổi tiếng ở Giồng Trôm. Thằng quý tử ra đời sau bao nhiêu năm trông đợi cũng rất xinh trai, tuy hơi nhỏ con. Tưởng không sanh nữa, nhe đâu lại rớt ra Quế, đen thui đen thui, bé loét choắt như con chuột. Ông Hương ghét Quế, hay mắng chửi đánh đập. Bà Hương dù sao cũng thương con, ra sức bênh vực nhưng vì bận rộn công việc, Út Quế vẫn hay bị đòn oan, bỏ đói, bị trêu chọc cả ngày.

Thật ra, cô Út không xấu, cô đen nhưng có duyên, hơi gầy nhưng không khô khan, cặp mắt to đen lúc nào cũng ướt sũng, ngơ ngác nhìn đời. Ông Hương nhiech cô:

- Đồ chết cha chết mẹ hay sao mà lúc nào mắt cũng ướt rượt, nuôi mày tao thà nuôi con heo còn ăn được bộ lông, cái mặt nhìn lì hết biết!

Càng ghét cô, cô càng sợ hãi vụng về trước mặt ông, Quế hay lóng ngóng làm rớt đĩa, run rẩy không trả lời được các câu hỏi bất ngờ của ba. Chị cả của cô thương cô, mỗi lần ba về ra hiệu cho cô đi trốn, tránh gặp mặt ông Hương để khỏi bị mắng, bị đánh. Nhưng thằng anh và mấy con chị kia thì không hiểu, cứ chọc phá cô cho cô bị chửi làm trò cười. Nếu chúng có lỗi

làm bể chén, ăn vụng, chúng đồ thừa cho cô để khỏi bị phạt. Tuy vậy, cô vẫn lớn lên, được đi học trường tiểu học, vươn lên như một cành cây đại để sống còn.

Hôm đó Tết, cô cũng thừa hưởng được bộ quần áo tương đối mới của người chị kế, được cho tiền lì xì, được chơi chung với các anh chị và các bạn trong xóm trò xỏ lô tô. Mỗi đứa được phát cho mấy tờ giấy có in số, xong rồi 'cái' sẽ bốc và đọc các số trúng, ai 'kinh' trước thì được tiền. Đến khi cô làm cái, Út cũng cẩn thận đọc các số, thằng anh của cô đang hồi hộp chờ con số cuối cùng để thắng, bỗng nổi nóng nhào lên tát cô mây bạt tai. Cô đại khờ khi bốc con cờ ra đọc số xong, thay vì bỏ số ra ngoài, cô bỏ lại vào bao bốc lại lần nữa. Quế bỏ chạy ra vườn, ngồi núp sau lu nước mà nước mắt tuôn trào. Tết mà bị xui như vậy, khỏi nói cô sẽ tiếp tục xui xẻo trong nguyên năm.

Cô Út giật mình vì có tiếng nói sau lưng:

- Thằng Tánh kỳ quá, có vậy thôi mà cũng đánh em, trò có đau lắm không?

Thì ra thằng Sinh, anh con Thùy, học cùng trường với Quế bỏ chơi lô tô chạy ra hỏi thăm cô.

Út mếu máo:

- Tui mới chơi lần đầu, không biết luật!

Sinh cười thông cảm:

- Đừng thèm chơi với tui nó, trò biết chơi rầy hột me không, chơi với tui.

Sinh móc trong túi quần ra một mớ hột me, cùng chơi với Quế say mê. Một chút sau con Thùy cũng tới nhập cuộc, Quế quên nỗi buồn, cười rất tươi, cặp mắt sáng rỡ.

Từ đó mỗi lớp học giờ ra chơi hay các buổi chiều về, Sinh hay tới chơi với Quế, chỉ dẫn cho cô nhiều thứ ở trường, bày các trò chơi, kể chuyện, dắt cô đi hái khế chua, hái bình bát, lượm trái trám mọc ở bờ mương, trên rẫy. Hơn cô có vài lớp, nhưng Sinh khôn ngoan chừng chặc hẳn. Hết tiểu học, Út phải ở nhà phụ việc nhà, com nước, tắm heo, làm rẫy. Cô rất buồn vì không được đi tới trường nữa. Chiều chiều, cô vẫn mong Sinh thỉnh thoảng ghé qua nói chuyện, giúp cô tưới cây, lên liếp trồng rau, lừa gà về chuồng.

Một buổi chiều, khi đêm lại thấy mất một con gà mái tơ, Quế hốt hoảng chạy vào nhà kiếm ba:

- Ba, con gà mái lông vàng đâu mất rồi.

Ông Hương đang chuẩn bị phê một điều thuốc phiện, quát cô:

- Mày đi kiếm chưa, cả ngày làm gì mà để mất gà!

Út ấp úng:

- Con... mắc làm cỏ cho rau từ chiều tới giờ, để con kêu anh Tánh đi kiếm phụ.

Ông Hương bỗng nổi nóng, thằng con cưng của ông đang làm toán, nhăn nhó làm không ra, giờ đâu mà đi bắt gà. Con Út này chỉ ham chơi, chẳng bao giờ làm được tích sự gì. Hồi chiều ông lại bị thua số đề, bực bội không biết trút vào đâu. Ông rút giấy nịt quần, quát vào cô túi bụi:

- Mày mà không kiếm được con gà về đây, thì đừng về nhà nữa.

Quế chạy như bay ra sân, nước mắt rớt lả tả xuống nền đất đen nứt nẻ. Người cô đau rát, sợi dây roi để lại từng lần đỏ ửng trên chiếc lưng gầy guộc. Cô ngồi thụp xuống đất, ôm đầu, cầu trời khấn Phật cho cô kiếm được con gà mái lông vàng.

Cô giật bắn mình vì tiếng Sinh sau lưng:

- Ba trò đánh trò nữa hả, đưa đây coi.

Quế thút thít vạch lưng áo lên, Sinh đưa tay vuốt những lần roi sưng phồng:

- Tui lấy nước miếng xúc lên cho trò, chắc là sẽ bớt đau.

Không biết nước miếng có là thuốc trị đau hay không, nhưng Quế thấy bớt rất hẳn. Cô xuống giọng:

- Trò phụ tui đi kiếm con gà được không?

Hai đứa nhỏ dắt nhau đi, trời đã chập choạng tối, bỗng Sinh bỏ Quế chạy

nhANH ra phía khác. Quế lo lắng:

- Trò đi đâu vậy?

Chút sau, Sinh trở lại với 2 bàn tay chụm lại như chứa vật gì, cười toe toét. Trời ơi, con gà mái mập mập, làm sao nằm gọn trong bàn tay Sinh được! Quế sợ hãi:

- Cái gì trong tay trò vậy, tui phải đi kiếm gà.

Sinh bí mật mở hé hé bàn tay cho Quế xem, nó là 2 con đom đóm rất nhỏ, đang yếu ớt tỏa ra ánh sáng lung linh. Sinh cười:

- Có bao giờ trò thấy cây lửa chưa?

- Cây lửa là cây gì?

- Là cành cây khô, đom đóm đậu đầy chung quanh, sáng như nguyên cây làm bằng lửa, đẹp lắm. Hôm nào gặp, tui kêu trò ra coi. Để tui kiếm cái lon bỏ 2 con đóm này vào cho trò chơi. Con này là tui, con nhỏ này là trò đó! Trò thấy ma trời chưa, từng vùng ánh sáng lơ lửng trong nghĩa địa, tui nghĩ là đom đóm đang bay từng đàn, ở xa thấy như vậy, chứ ma gì mà ma!

Cô Út tròn xoe mắt lạ lùng. Nghe Sinh nói, cô biết rất nhiều thứ. Chơi với Sinh, cô thấy rất vui. Được Sinh giúp đỡ, cô thấy rất an tâm. Cuối cùng cô cũng may mắn tìm được con gà đem về cho ba. Tuy mới mười tuổi, nhưng mơ hồ cô cũng cảm nhận được sự bất công của ba dành cho cô. Cô cũng biết thắc mắc tại sao các anh chị lớn hơn mà đều được đi học, còn cô thì phải ở nhà làm việc vất vả như một người lớn. Câu hỏi này cô cũng đã hỏi Sinh, nhưng Sinh không trả lời được.

Thấm thoát mà cô Út đã lớn, bắt đầu trở mã. Cô đã bớt đen, màu da nâu hồng sáng sủa. Người cô bắt đầu đầy đặn, tóc đen mun dù không xức dầu dừa, tay chân tròn trịa nở nang, vòng eo nhỏ nhắn. Cặp mắt phảng phất nỗi buồn nhưng vành môi tươi thắm, hàm răng chắc chắn trắng phau. Cô có tay nuôi heo, nuôi gà, trồng rau. Heo lứa nào cô chăm sóc thì mập tù lù, ỉn ỉn với bộ lông sạch sẽ trắng hồng. Cô thương heo, cho nó ăn kỹ lưỡng, tắm rửa mỗi ngày, thỉnh thoảng trò chuyện với chúng như với bạn. Sinh và Thùy đã học Trung học cấp ba, ít khi rảnh rỗi trò chuyện với cô, nhiều lúc cô buồn không biết chia sẻ với ai, cô nói chuyện với mấy con heo cho đỡ buồn. Ông Hương bắt đầu già yếu, run rẩy, thuốc phiện ngày một khan hiếm, mắc mớ, hút không đủ đô làm ông gầy rộc, khô héo hằn đi, không

trồng cây gì nổi nữa. Tuy bà Hương và Quế giỏi quán xuyến nhưng nhà đông người, 5 chị một anh đi học, cuộc sống gia đình cũng hết sức vất vả. Hôm ấy có người tới mai mối cô Út cho một anh cảnh sát trong vùng. Anh này vạm vỡ, nóng nảy có tiếng, nhưng gia đình cũng tiếng tăm, thuộc loại có tiền. Ông Hương nói với cô:

- Tao sẽ gả chồng cho mày, chỗ này được lắm, thằng Đô làm ty cảnh sát, mày sẽ ấm cái thân.

Út không thích Đô, nó ăn nói hàm hồ, gặp cô cứ nhìn chòng chọc như muốn ăn tươi nuốt sống. Cô nhỏ nhẹ:

- Con chưa muốn lấy chồng. Con mới 17 tuổi.

- Đừng có bày đặt, má mày 16 tuổi đã lấy tao rồi. Chu choa, đưa con gái nào mà chẳng em chả, em chả!! Tao đã gả ba con chị của mày đâu ra đó rồi, con Quý và con Quyên chưa có ai hỏi, nếu có tao cũng cho đi luôn cho rồi, chứa con gái trong nhà như chứa hủ mắm, không biết bể lúc nào.

Quế cương quyết:

- Con không lấy chồng, con không lấy thằng Đô.

- Vậy chứ mày lấy ai? Mày nghĩ mày đắt giá lắm hả. Người ta dẫn cưới 2 lượng vàng, mấy xấp nhiều, mấy cặp gà, mấy chai rượu. Tao cần 2 lượng vàng làm vốn buôn bán, lóng rày bịnh rề rề làm rầy không nổi. Tao đã trả lời rồi, tháng sau người ta sẽ tới làm đám hỏi.

Quế ứa nước mắt, người ta mua cô với giá khá cao so với tình trạng gia đình cô. Tánh lì, bướng bỉnh bỗng tới, cô mím môi:

- Ba chịu thì ba lấy nó đi, con không chịu.

- Tại sao mày không chịu, hay mày đã bỏ bịch với thằng nào?

Út buột miệng nói trước khi kịp suy nghĩ:

- Con không bỏ bịch gì cả, nhưng con sẽ lấy anh Sinh. Anh nói chờ học xong ra thầy giáo sẽ cưới con.

- À ra vậy, đó giờ mày hò hẹn với thằng Sinh con bà Hai mà tao không

biết. Đồ mất nết!

Ông lên cơn điên muốn đánh cô, nhưng bây giờ Quế đã lớn, đã lanh lẹ khôn ngoan, không đứng yên chịu đòn nữa. Cô bỏ chạy. Ông Hương sức yếu đành phải chịu thua.

Quế chạy đến nhà Sinh, cách đó chỉ vài căn nhưng cô thở hổn hển. Đây là lần đầu tiên cô đến tìm Sinh, nhưng anh không có ở nhà. Quế ra sau vườn, trông lên nền trời bắt đầu mọc đầy sao. Xa xa, con lạch nước chảy róc rách, từng bụi dừa nước sai oằn những trái, xoài dài trên nước, những con cá thoi lòi lết qua lại trên bờ, đưa mắt nhìn Quế như dò hỏi. Hôm nay nước ròng, cô bỗng nhận ra cô yêu vùng đất quê này quá. Từng gốc cây, từng chiếc cầu khỉ chênh vênh, từng liếp rau xanh tốt, những tiếng ếch ương, tiếng dế reo trong chiều tất cả đã thân thuộc, gần gũi với cô như hơi thở. Quế bỗng nhớ những ngày thơ ấu u buồn của mình, dù sao, nhờ có Sinh, khoảng đời tối tăm đó cũng đã lấp lánh chút ánh sáng con đom đóm, cũng như lung linh tia sáng của những vì sao.

Họ lớn lên trong mảnh đất nghèo nhưng nồng thắm, tình cảm mộc mạc nhưng thiết tha, tâm tình đơn sơ nhưng bền vững. Sinh yêu Quế thật lòng, yêu lúc nào không rõ. Quế không học cao, không hiểu rộng nhưng rất biết điều. Cô trọng lễ nghĩa, biết hy sinh, giỏi chịu đựng, có tinh thần trách nhiệm. Cô chịu thương chịu khó, với lòng nhân từ không biết oán hờn. Tất cả cái đẹp trong tâm hồn cô tỏa ra trên khuôn mặt phúc hậu, đôi mắt to đen, bờ môi hồng thắm, mái tóc mềm mại, thân hình cân đối.

Có lần Sinh đã vuốt tóc Quế, rất thiết tha:

- Học xong anh sẽ xin cưới em. Anh thương em lắm, em nhìn lên trời kia, sao hôm còn có khi quên mọc, nhưng chẳng bao giờ anh sẽ quên em.

Có thể Sinh không bao giờ quên Quế, nhưng anh sẽ không bao giờ trở lại Giồng Trôm nữa. Khi hay tin Sinh, Thùy và gia đình vượt biên sang Mỹ, Quế lặng người chết điếng. Cô nhớ anh đến phát bệnh, lòng buồn phiền không sao khuây khỏa. Với cô, Sinh là tất cả. Anh là hình ảnh của một người anh, người bạn, người thầy, người yêu. Sinh đã kiên nhẫn giải thích cho cô nghe biết bao chuyện lạ của đất trời, bao gương tốt trên đời. Cô hiểu thế nào là sự đoan chính, lòng nhân nghĩa, tình chung thủy không trọng phú khinh bần. Sự ngọt ngào đùm bọc của anh làm cô phát ngộp. Cô ngộp trong sự che chở, yêu thương, sự thật thà chân chất của anh:

- Thấy em cực khổ, bị đánh đập, anh đau đớn gấp trăm lần. Cố gắng đi, anh

sẽ bảo bọc cho em suốt đời.

Sinh ra đi, mỗi tình quê đầy mật ngọt như dầy chết. Đàn đom đóm biến mất không xuất hiện, bầu trời đen vắng bóng những vì sao đêm.

Vài năm sau, Nguyệt Quế bằng lòng nghe lời ba má lấy chồng. Không làm vợ được Sinh, lấy ai cũng không là vấn đề với Quế. Hơn nữa, lần này bà Hương bệnh nặng, nhà trai đem sính lễ rất hậu hỉ: 5 lượng vàng ròng, một chiếc kiềng bạc, đôi bông tai cẩm thạch, đôi vòng lá lan, bao nhiêu là gà, là vịt, là rượu. Ngày cưới, Út mặc áo gấm vàng, đeo kiềng, đeo bông tai, đội nón vành rây, đẹp nảo nùng như đóa hải đường, dù ánh mắt hiu hắt buồn, dù dáng gầy như lau sậy, dù vai thon trịu nặng những nhớ thương ưu phiền. Út theo chồng về Vĩnh Long, giã từ ba má, các anh chị, giã từ Giồng Trôm với biết bao kỷ niệm. Đêm tân hôn khủng khiếp hơn cô tưởng tượng. Chồng cô uống say, dày vò cô tàn bạo. Cảnh hoa bưởi ngoài sân run lên trong gió, cánh mềm rơi rụng lả tả, phủ trắng một màu khiết bạch trên thềm đất ướt. Chồng cô là một thương gia, lúc trước hay theo ghe qua Miên buôn đường thốt nốt, buôn vải sa-teng, buôn cả đá quý. Gần đây, ông ở nhà mở quán nhậu, không muốn đi xa buôn bán nữa. Quán nhậu làm ăn nên, vì Út khéo léo, làm các món ăn độc đáo nổi tiếng. Khách nhậu rất đông, chồng cô uống với khách riết đâm ra nát rượu, lè nhè ghen bóng ghen gió. Quế vẫn vất vả như xưa, vừa lo cho hai con, vừa làm đồ nhậu cho khách, vừa phục dịch chồng. Cô cố gắng vui với con, vui với kỷ niệm cũ, đêm đêm vẫn trông lên trời tìm những ngôi sao ngày xưa mọc ở Giồng Trôm, cố quên đi những ưu phiền vất vả. Anh Sinh cô dặn phải sống vui, sống kiên trì dù trong hoàn cảnh nào. Cô sẽ nhớ mãi để thực thi suốt đời.

Rồi có một ngày, Sinh đã về và đến tận Vĩnh Long kiếm Quế. Cô run rẩy nhìn anh tưởng như trong mơ. Nhiều lần, Út đã mơ thấy ba, thấy má, thấy chị Hai, thấy hết mọi người ở quê, kể cả những bụi củ mì, bờ mía ngày xưa, nhưng chưa bao giờ trong mơ Út được gặp Sinh. Anh vẫn cao, mắt vẫn sáng, giọng nói vẫn âu yếm ngọt ngào. Biết làm sao bây giờ, định mệnh thật trớ trêu, cuộc đời Út sao quá khổ. Tại sao Sinh không về sớm hơn, vì sao lại mất liên lạc trong bao nhiêu năm qua? Nếu Sinh biến mất luôn có thể Quế sẽ thấy dễ chịu hơn. Nếu có thể ngờ được người đi vượt biên cách nửa vòng trái đất có thể trở về, có lẽ Út đã kiên tâm chờ đợi. Tại sao và nếu, Út như mê muội trong những câu hỏi lẫn lộn, cái bình sữa cho con bú trên tay rơi xuống vỡ nát. Đêm hôm đó, vì quá say, chồng Quế đã đánh đập cô tàn bạo. Ông ghen. Ông biết Sinh. Ông hiểu mình không có một chỗ đứng nào trong trái tim Quế. 5 lượng vàng ròng, một chiếc kiềng bạc, đôi bông tai cẩm thạch, đôi vòng lá lan, bao nhiêu là gà, là vịt, là rượu, tất cả có thể đủ để mua cuộc đời của Quế, nhưng làm sao mua nổi một trái tim. Chai rượu ngoại quốc mắc tiền Sinh tặng đã giúp ông quên đi mặc

cắm, thẳng tay đâm, đá, tát túi bụi vào Quế. Quế không bỏ chạy, không trốn đòn, cô chịu đựng như một hình phạt cho chính mình, chông cô mỗi tay lăm người gục xuống trước khi cô phun máu mũi, mềm như sợi bún. Hai đứa con sợ hãi gọi: má ơi, má ơi!!

Ngoài sân, đom đóm từng đàn vẫn bay, ánh sáng chói ngời. Trên trời, muôn ngàn vì sao vẫn lấp lánh, tinh tú mãi tỏa hào quang

Ái Miên